

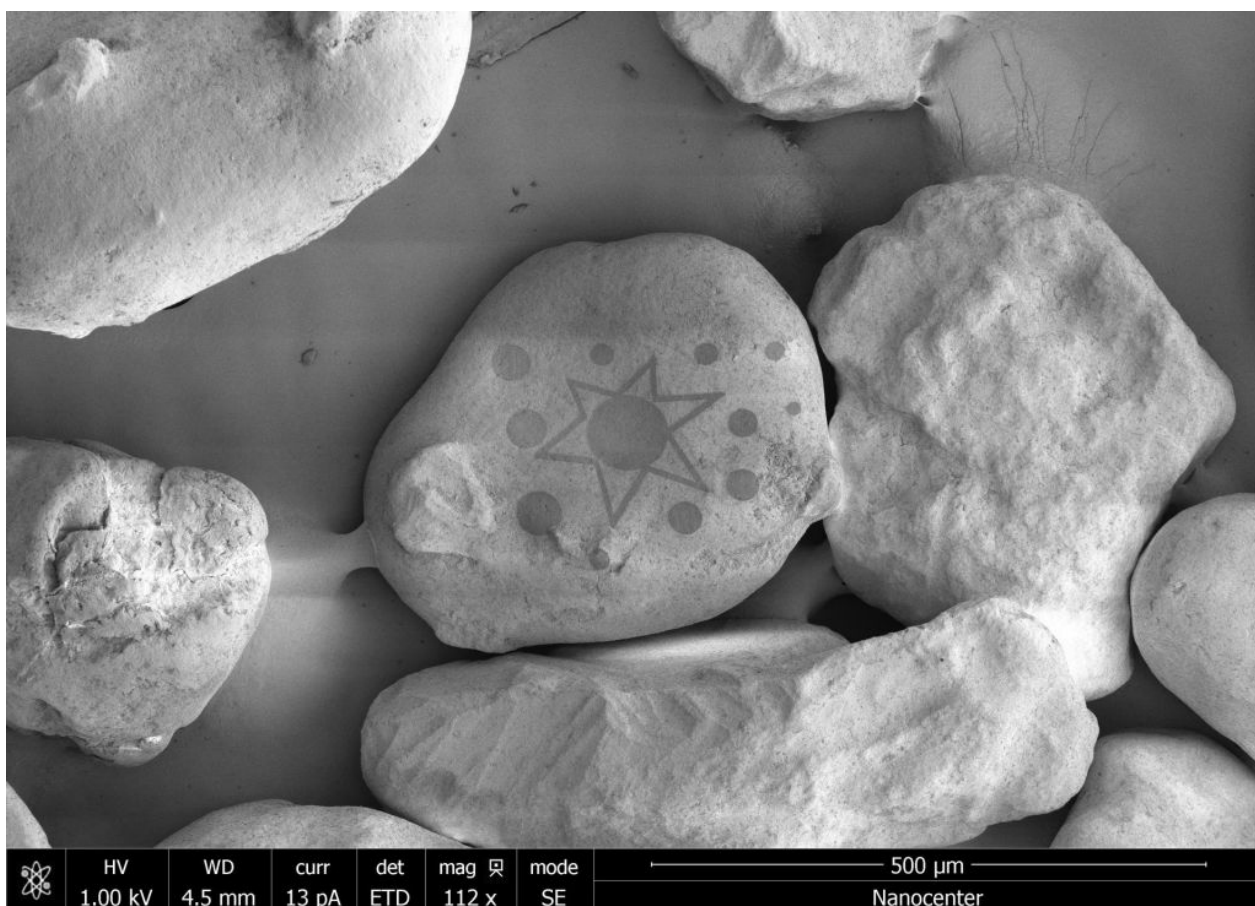
Vesolje na zrnju peska

[D delo.si/novice/znanoteh/vesolje-na-zrnu-peska-310091.html](http://delo.si/novice/znanoteh/vesolje-na-zrnu-peska-310091.html)

[umetnost](#) | [znanost](#) | [Nanocenter](#)

Umetnik in znanstvenik sta naslikala prostemu očesu nevidno podobo.

21. maj 2020 08.00

[Odpri galerijo](#)

Projekt je bil izpeljan v okviru centra odličnosti Nanocenter in rezidence RUK – mreže raziskovalnih centrov na presečišču umetnosti, znanosti in tehnologije.

Umetnost in znanost pogosto prekrížata poti in rezultati ne razočarajo. Ameriški umetnik **Brad Downey**, ki ga poznamo po lesenem kipu ameriške prve dame **Melanie Trump**, si je tokrat zamislil podobo vesolja na zrnju peska. »Želel sem klesati na najmanjšo enoto, ki je še primerna za obdelavo,« je pojasnil Downey.

Z **Markom Vivodo** iz društva Pina, kuratorjem festivala Izis, sta se obrnila na center odličnosti nanoznanosti in nanotehnologije, kjer imajo za takšno umetniško delo pravo napravo. Kot je razložil sodelavec CO Nanocenter **Bojan Ambrožič**, so malo risbo na pesek narisali ob pomoči fokusiranega ionskega snopa. To je posebna vrsta vrstičnega elektronskega mikroskopa, ki poleg analitike in slikanja pri zelo velikih povečavah omogoča precizno jedkanje vzorcev.

V znanosti in industriji z njim raziskujejo sestavo in videz notranjosti vzorcev, tehnika pa je uporabna tudi za risanje zelo majhnih podob. »Majhno pomeni, da brez težav narišemo risbo na površino človeškega lasu,« je povedal Ambrožič in dodal, da bi bila najmanjša risbica s to tehniko lahko velika le en mikrometer.

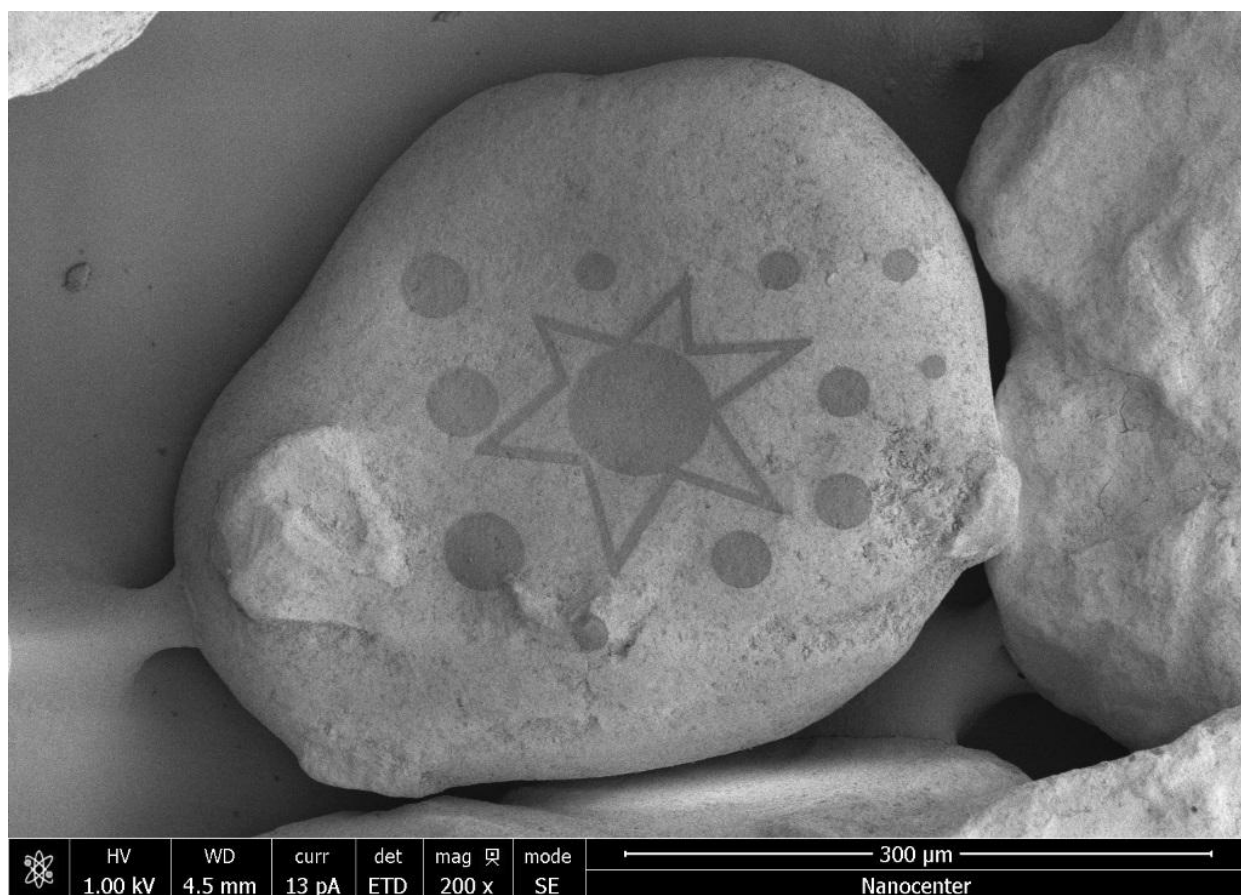

FOTO: CO Nanocenter in RUK

Zrnca peska iz Santa Barbare v Kaliforniji je bilo vendarle nekoliko večje. Po ideji Downeya so nanj zjedkali podobo s sumerske kamnite table, ki naj bi po nekaterih razlagah prikazovala osončje s planeti in lunami, eden izmed narisanih planetov pa naj bi bil skrivnostni planet X. Čeprav gre Sumercem priznati za tisti čas izjemno poznavanje različnih ved, je le malo verjetno, da so poznali vse planete, tako da je razlaga vzorca verjetno povsem drugačna.

Downey si je zamislil, da bi vesolje upodobil na drobnem zrnu in ga tudi vrnil Zemlji. Najprej je nameraval zrnca odvreči na puščavsko sipino, kar bi simboliziralo tudi arheologijo, saj so sledi nekdanjih civilizacij leta in leta na vnovično odkritje čakale pod peskom.

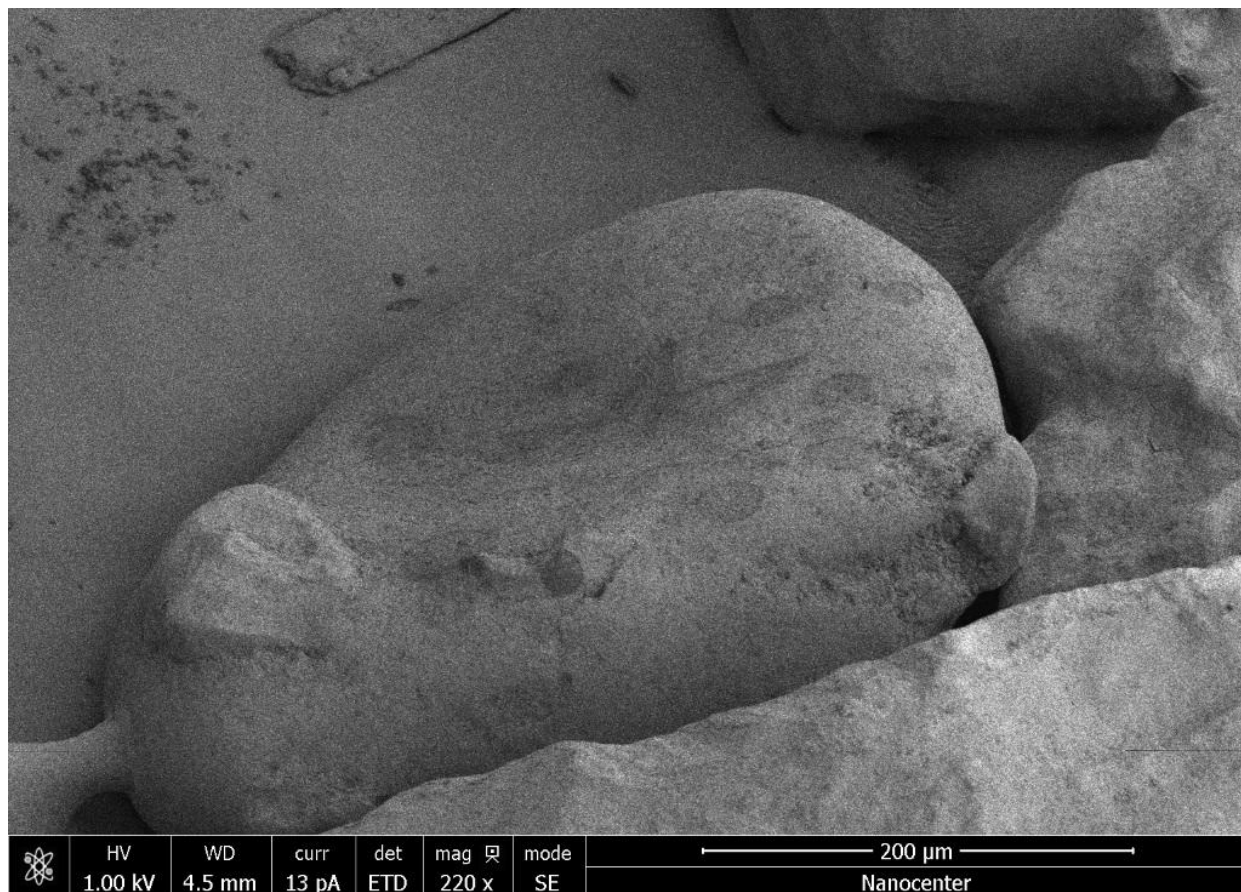

FOTO: CO Nanocenter in RUK

Nato so mu kolegi predlagali, naj ga vrže v katerega od kraterjev, ki so nastali po padcu večjih asteroidov. Za zdaj ima dva kandidata: veliki krater Chicxulub v Mehiki, ki je sicer pod vodo, a je znamenit po tem, da se je s padcem tega asteroida končala era dinosavrov, druga možnost je krater v Arizoni. Toda ta del projekta bo moral počakati na konec vseh omejitev glede potovanj.

Podprite Delo

Naše delo je, da vi veste več. In poročanje za Delo - je delo. Kot vsako drugo. Pošteno delo si zasluži plačilo. Naročite se na delo.si že za 1,49€ na mesec.

Za Facebook komentarje morate potrditi uporabo piškotkov. Potrjujem

